

Kurier

Wydanie
Specjalne
jezioro.zegrzynskie.pl

W numerze...

Zanim powstał zalew 3

Perspektywy dla jeziora 5

Uroki Jeziora Zegrzyńskiego 6

Jezioro na sportowo 11, 12

www.powiat-legionowski.pl

egzemplarz bezpłatny

grudzień 2013

Krótko

Radiowcy nad Jeziorem

● Opowieści o historii Pałacu w Jabłonie, smak regionalnych potraw oraz film ukazujący piękno Gminy Serock – tego wszystkiego doświadczyli szefowie publicznych rozgłośni radiowych z całej Polski, których gościliśmy w naszym powiecie pod koniec listopada. Radiowcom, którzy odbywali szkolenie w Hotelu Narvil w Serocku, staraliśmy się pokazać piękno naszego regionu. Czasu było niewiele, więc było to doświadczenie powiatu legionowskiego w pigułce. Na początek zabraliśmy naszych gości do pięknych wnętrz XVIII-wiecznego Pałacu w Jabłonie. Tam dzięki interesującym opowieściom dyrektor Magdaleny Grzeleckiej nasi goście przenieśli się w czasy Michała Poniatowskiego, pierwszego właściciela zespołu pałacowo-parkowego w Jabłonie. Po wysłuchaniu historii dotyczącej pałacu oraz obejrzeniu ekspozycji i sal, radiowcy spróbowali potraw regionalnych, przygotowanych dzięki uprzejmości pani Izy Rządzińskiej ze Stowarzyszenia Gospodarstw Agroturystycznych „Woda i Las”.

Kolejnym przystankiem w naszej krótkiej podróży, pokazującej atrakcje turystyczne powiatu legionowskiego, był serocki ratusz. Tam nasi goście obejrzeni film prezentujący zabytki gminy, jak również atrakcje sportowe, jakie oferują właściciele przystani znajdujących się nad Jeziorem Zegrzyńskim. Na zakończenie Burmistrz Miasta i Gminy Serock Sylwester Sokolnicki wraz ze Starostą Legionowskim Janem Grabcem poczęstowali przedstawicieli publicznych rozgłośni radiowych Serockim Preclm i zaprosili do ponownego odwiedzenia powiatu legionowskiego, i skorzystania z szerokiej oferty dostępnych u nas atrakcji.

Nowa łódź dla WOPR

● Od 20 listopada ratownicy Legionowskiego WOPR dysponują nową łodzią ratowniczą. Łódź Parker Baltic 800 została dla nich wykonana w stoczni Parker Poland. Wyposażona jest w napęd w postaci dwóch silników zaburtowych po 150 KM każdy, dużą ogrzewaną kabinę, motopompę oraz przyczepę podłodziową. Zakup łodzi ratowniczej w całości został sfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Fot. Michał Dudziak

50 lat minęło...

Jezioro Zegrzyńskie ma 50 lat. To okazja do wspomnień i podsumowań. Także pretekst do bardziej intensywnej promocji jego okolic. To również powód, dla którego oddajemy w ręce naszych czytelników specjalne wydanie naszego Kuriera.

Na 50. rocznicę powstania akwenu powiat legionowski przygotował projekt pod nazwą „Organizacja działań turystyczno-kulturalno-ekologicznych związanych z 50-leciem Jeziora Zegrzyńskiego”, na który uzyskał dofinansowanie zewnętrzne z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Swym zasięgiem działania realizowane w ramach projektu objęły wszystkie gminy należące do Lokalnej Grupy Rybackiej, tj. gminy: Nieporęt, Wieliszew, Serock, Jabłonna, Dąbrówka, Somianka i Radzymin. Jezioro Zegrzyńskie to regionalna perełka. Największy zbiornik wodny na Mazowszu, otoczony rozległymi lasami. Znaczna część z nich to Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu i rezerwy przyrody. Wokół akwenu znajduje się doskonale rozwinięta infrastruktura hotelowo-gastronomicz-

na. Miłośnicy aktywnego wypoczynku znajdą tu mnóstwo możliwości uprawiania sportu – nie tylko dziedzin związanych z wodą. Na terenie samego tylko powiatu legionowskiego zlokalizowanych jest ponad 300 kilometrów oznakowanych tras rowerowych i pieszych szlaków. O tym, jakie sporty można uprawiać nad jeziorem piszemy na stronach 11 i 12 wydania specjalnego.

Wokół Jeziora Zegrzyńskiego powstają też nowe inicjatywy, które promują turystykę, a przy okazji historię regionu. Mocno zaawansowane są na przykład działania przy stworzeniu patriotycznego szlaku turystycznego im. Polski Walczącej na terenie powiatu legionowskiego, o którym przeczytać można na stronie 9 tego dedykowanego jezioru wydania.

W ramach projektu „Organizacja działań turystyczno-kulturalno-ekologicznych związanych z 50-leciem Jeziora Zegrzyńskiego” region promo-

wany był w sierpniu br. podczas Festiwalu Folkowo-Szantowego „Szanty nad Zalewem”, odbył się konkurs fotograficzny „4 Pory Roku w Obiektywie – Uroki Jeziora Zegrzyńskiego” (o wynikach na str. 6 i 7). W listopadzie odbyła się też konferencja z okazji 50-lecia Jeziora Zegrzyńskiego pt. „Wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru Jeziora Zegrzyńskiego

i jego rozwój gospodarczy”. Na czerwiec przyszłego roku planowane jest wydanie dodatku do branżowego magazynu „Kraina Bugu” na temat regionu.

Teraz oddajemy w Państwa ręce specjalny numer Kuriera, w którym staramy się przybliżyć region, jego historię i ciekawostki z nim związane.

JOANNA KAJDANOWICZ

Fot. Jacek Biegajski

Unia Europejska
Europejski
Fundusz
Rybacki

PO RYBY
2007
2013
ZRÓWNOWAŻONY ROZWIJ SIEKTORA RYBOŁÓWSTWA
I NADBRZEŻNYCH OBSZARÓW RYBACKICH

Powiat
Legionowski

Dzieci mówią...

Co to jest elektrownia wodna? Co to jest katamaran?
– te pytania zadaliśmy przedszkolakom z Przedszkola Miejskiego Nr 10 w Legionowie

**Igor
Jakubowski**

Co to jest elektrownia wodna?

– przez wir płynie woda i w ten sposób wylatuje na plażę do wody i na ocean. Według mnie można się kąpać w takiej elektrowni. Ja się w niej kąpałem, bo mam takie specjalne kółko z królikiem Bugsem i tatuś mnie nauczył pływać. Rękawki w elektrowni mogą się przekłuć, bo elektrownia jest ostra. W elektrowni wodnej nie można jeździć na rowerze, bo on zatoni.

Co to jest katamaran?

– mi katamaran kojarzy się z morzem. Według mnie to może być rzeka. Może liczyć nie wiem ile kilometrów... Nie widziałem nigdy kozy, która byłaby katamaranem.

**Zacharenia
Athitaki**

Co to jest katamaran?

– katamaran to według mnie koza. Ona jest mała i nie może mieć potomstwa. Widziałam taką kozę.

**Konrad
Okniński**

Co to jest katamaran?

– według mnie katamaran to biedronka. Ona jest w kropki. Może mieć jedną kropkę tyle ile ma latek.

**Zuzia
Czajka**

Co to jest elektrownia wodna?

– według mnie elektrownia wodna to coś takiego, co płynie do morza i tam są różne rzeczy. Jeszcze można pojechać na Hawaje by zobaczyć taką elektrownię. Widziałam ją, ona była średnia. Ja się w niej kąpałam. Jak ja byłam na basenie to wtedy umiałam pływać bez niczego. Na rowerze w elektrowni można utonąć i opona może się przekuć.

Co to jest katamaran?

– jak ja byłem na wsi to widziałam różne małe świniaczki, ale to nie jest katamaran. Według mnie to też jest owca. Byłam na takiej farmie w Legionowie. Na taką farmę wchodzi się bezpłatnie.

**Nikola
Zajac**

Co to jest elektrownia wodna?

– ja z Aleksem byłem nad morzem i się uczyłam pływać. W takiej elektrowni wodnej nie można pływać w rękawkach, bo one mogą pęknąć. W takiej elektrowni wodnej jest duża temperatura i można się poparzyć.

Co to jest katamaran?

– ja nie wiem co to jest katamaran.

**Zuzia
Klimkiewicz**

Co to jest elektrownia wodna?

– elektrownia to woda, co płynie i się kręci. Woda wytwarza wir by powstało morze. Ja znam tylko taką elektrownię morską. Ja mam takie specjalne rękawki i tata będzie uczył mnie w nich pływać. Jak byłem nad morzem to się kąpałam w takiej elektrowni i tam były różne muszcelki. Ja w elektrowni jeździłam na desce.

Co to jest katamaran?

mi katamaran kojarzy się z baranem. Katamaran to też karta.

**Michał
Tuszyński**

Co to jest elektrownia wodna?

– według mnie elektrownia to jest woda, ona płynie na plażę. Takie elektrownie są tam gdzie jest dużo wody, tam jest też słońce czyli na plaży. W Legionowie mamy taką plażę, ale trzeba do niej pojechać. W elektrowni woda przelatuje tam gdzie trzeba. Ona jest tak gorąca, że ktoś się może poparzyć. Nie można tam jeździć na rowerze, bo utonie. Hulajnogą też nie można jeździć, bo może tam być kałuża i się pośliznie i utonie.

Co to jest katamaran?

– mi katamaran kojarzy się z owcą. Ona jest w paski białe i czarne. Ona jest troszkę mała. Możemy owcę spotkać na farmie. W Legionowie nie ma farm. Widziałam na farmie konia.

**Z dziećmi rozmawiał
Marcin Dembowski**

Słowniczek

elektrownia wodna – zakład przemysłowy zamieniający energię potencjalną wody na elektryczną.

Elektrownie wodne są najintensywniej wykorzystywanym źródłem odnawialnej energii. W 2012 roku dostarczyły łącznie 3673 TWh energii elektrycznej, co stanowi 16% całkowitej produkcji energii elektrycznej na świecie. Największe elektrownie wodne mają moc przekraczającą 10 GW. Norwegia, Demokratyczna Republika Konga, Paragwaj i Brazylia uzyskują ponad 75% swojej energii elektrycznej z elektrowni wodnych.

Elektrownie wodne są stosunkowo tanim źródłem energii i mogą szybko zmieniać generowaną moc w zależności od zapotrzebowania. Ich wadą jest ograniczona liczba lokalizacji, w których można je budować. Ponieważ źródłem energii elektrycznej w elektrowniach wodnych jest energia potencjalna wody, ilość tej energii jest proporcjonalna do wysokości, jaką traci woda w obrębie elektrowni. Aby zmaksymalizować tę energię, buduje się wysokie zapory, które umożliwiają spiętrzenie wody. Przykładowo, zapora Itaipu ma wysokość 196 metrów.

katamaran (dwukadłubowiec) – statek wodny posiadający dwa połączone sztywno kadłuby umieszczone równolegle względem siebie. Katamarany budowane są w różnych rozmiarach, od dużych jednostek oceanicznych po małe, nie przekraczające 5 m długości jachty. Mogą być zarówno jednostkami silnikowymi, jak i napędzanymi żaglami lub wiosłami. Pierwszymi jednostkami dwukadłubowymi posługiwali się tubylcy zasiedlający wyspy Oceanu Spokojnego i Indyjskiego. Były to szybkie jachty z jednym kadłubem głównym i bocznym pływakiem wyposażone w ożaglowanie typu kleszcze kraba (tzw. proa). Jako pierwszy opisu tych łodzi dokonał Antonio Pigafetta – kronikarz Magellana.

Zaletą katamaranu jest duża stateczność poprzeczna. Podczas żeglugi jeden z kadłubów uniesiony jest nad powierzchnię wody, co zmniejsza opór hydrodynamiczny i umożliwia osiągnięcie znacznie większych prędkości (nawet 30-35 węzłów) niż w przypadku porównywalnych wielkością jednostek jednokadłubowych. Brak kilu redukuje zanurzenie, przez co możliwa jest żegluga na płytkich wodach. Dwukadłubowce charakteryzują się większą odpornością na wywracanie przez burzę. Niemal niemożliwością jest jednak przywrócenie jachtu do pozycji pionowej, gdy dojdzie do wywrotki (dotyczy tylko jednostek znacząco większych niż 6 metrów, mniejsze przeszkolona załoga stawia bez kłopotu). Kolejną wadą jest większa podatność na wywracanie przez dziób (dotyczy małych regatowych jednostek). Problem niekiedy stanowi również szerokość katamaranu, przez którą niemożliwe czasem staje się cumowanie w zatłoczonych portach. Z tego również powodu cena postojowa jest znacznie wyższa niż dla standardowych jachtów jednokadłubowych.

jezioro.zegrzyskie.pl

Najlepszy pomysł na weekend

- Dla małych i dużych
- Dla aktywnych i "leniuchów"
- Kulturalnie i sportowo

Zanim powstał zalew

Ponad sto lat temu Zegrze kojarzyło się mieszkańcom Mazowsza z carską twierdzą wzniesioną na wysokim brzegu Narwi. W czasie I wojny światowej zegrzyńskie koszary zajęły wojska niemieckie, które zakwaterowały tu II batalion Piechoty Zapasowej (Infanterie Ersatz Truppe Warschau).

Tego właśnie okresu dotyczy najnowsza książka Jacka Szczepańskiego pt. „Zegrzyńskie feldposty niemieckiej piechoty zapasowej 1916-1918”. Łączy ona formę szkicu historycznego z prezentacją zdjęć żołnierskich wysłanych z Zegrza w czasie I wojny światowej (tj. feldpostów). To dość oryginalne ujęcie pozwala współczesnemu czytelnikowi podejrzeć życie dawnych żołnierzy oraz zobaczyć przykłady często nieistniejącej już zabudowy Zegrza.

Przez pełne dwa lata, od kwietnia 1916 r. do kwietnia 1918 r., w Zegrzu ćwiczone niemieckich rekrutów w zakresie frontowej taktyki walki. Kilkutygodniowy kurs wykszolenia obejmował m.in. rzut granatem, strzelanie z karabinu Mauser wz. 98 oraz fechtunek wojskowy, podczas którego szeregowców uczono tzw. zwodniczych pchnięć bagnetem.

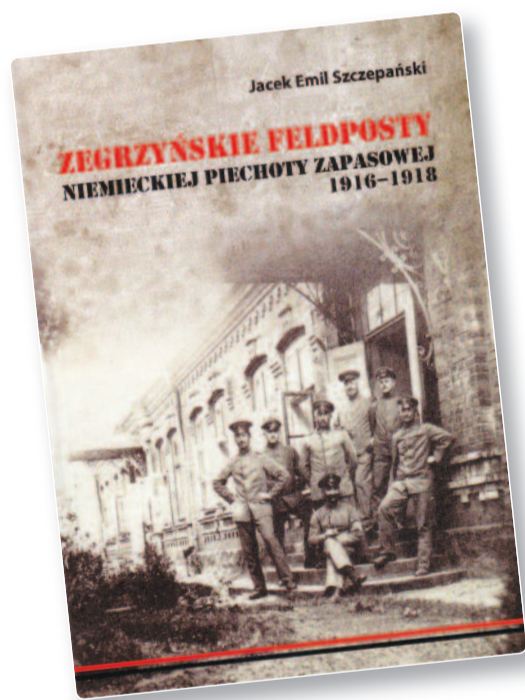
ralną widowie. Jego malownicze położenie nad Narwią powodowało, że „Deutsche Warschauer Zeitung” określał fort mianem Teatru Natury i jednym z najbardziej pełnych wdzięku miejsc w okolicach Warszawy. Do stałego zespołu aktorskiego należeli: Josef Berten, Walter Böhm, Rudolf Ermel, Max Hünchen, Arthur Müller, Karl Pluscher i Hugo Spitzer. Ich popisową sztuką było przedstawienie „O Deutschland, hoch in Ehren”.

Dzięki zdjęciom, pochodzącym z kolekcji Jacka Szczepańskiego, możemy także rozróżnić pozornie jednolitą zabudowę koszarową twierdzy Zegrze. Wiemy już, że inaczej zostały ozdobione ceglany detalem carskie koszary przy dzisiejszej ul. Radziwiłłowskiej, a jeszcze inaczej przy ul. prof. J. Groszkowskiego. Do dziś zachowały się w Zegrzu oryginalne,

Widok na jedyne ocalałe przęsło mostu inż. Mieczysława Marszewskiego na Narwi w Zegrzu, 1916 r.

Narwa-Brücke by Zegrze - Rußl. 1916

Scena letnia Niemieckiego Teatru nad Narwią w forcie dużym, Zegrze 1917 r.

Jak się okazuje w czasie wolnym od służby żołnierze chętnie uprawiali sport, co doprowadziło do utworzenia w 1916 r. Niemieckiego Związku Sportowego „Zegrze”. Jego filarem była drużyna piłki nożnej, a jej podstawowy skład tworzyli m.in. środkowy napastnik Falk, lewoskrzydłowy Weyhe, prawoskrzydłowy Götters, obrońca Borchers - zawodowiec, grający przed wcieleniem do armii w klubie piłkarskim Eintracht Hannover. Mecze Niemców przyczyniały się do popularyzacji tej dyscypliny sportu wśród okolicznych mieszkańców. Zapewne były to jedne z pierwszych rozgrywek na terenie naszego powiatu.

W Zegrzu kwitło także życie kulturalne, a jego kulminacją było utworzenie Niemieckiego Teatru nad Narwią w październiku 1917 r. Głównym miejscem prób był fort duży w Zegrzu z dziedzińcem otoczonym wysokimi wałami, tworzącymi natu-

choć nie tak liczne przykłady tej architektury. Warto dodać, że w książce poza Niemcami zobaczymy także żołnierzy Legionów Polskich, którzy stacjonowali w Zegrzu Południowym w 1917 r.

MPach

dr hab. Jacek Szczepański jest radnym Rady Powiatu Legionowskiego III i IV kadencji i dyrektorem Muzeum Historycznego w Legionowie. Od 20 lat aktywnie działa w Zarządzie Towarzystwa Przyjaciół Legionowa, jest także zastępcą redaktora naczelnego „Rocznika Legionowskiego”.

Niemieccy żołnierze przed zegrzyńską prochownią, 1916 r. Betonowy obiekt zachował się do czasów współczesnych.

Powstanie Stopnia Wodnego w Dębem zapoczątkowało istnienie Jeziora Zegrzyńskiego. Historię tego obiektu, budowę oraz wspomnienia z nim związane opowiedział nam pan Zenon Chęć – kierownik Zarządu Zlewni w Dębem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Fot. Paweł Kozarzewski

Jak powstało Jezioro Zegrzyńskie

Pan Zenon to człowiek, który zna Stopień Wodny w Dębem, jak własną kieszeń. Pracuje tu od 22 lat. Swoją wiedzę o obiekcie czerpał z trzech źródeł: dokumentacji projektowej, jaka się zachowała, doświadczeń i obserwacji, które zdobył podczas eksploatacji tych obiektów oraz rozmów z ludźmi, którzy pracowali przy powstawaniu stopnia.

– Miałem tę przyjemność przez wiele lat pracować z niezującym już Mieczysławem Kozłowskim, który przekazywał mi swoje doświadczenia zdobyte podczas budowania zapory. Bardzo wiele mu zawdzięczam. – opowiada Zenon Chęć.

Stopień wodny w Dębem powstał w latach 1957-63. W pierwotnych planach budowa miała trwać 4 lata. O dwuletnim opóźnieniu zdecydowały powódź z roku 1958, kiedy plac budowy w osi stopnia został zalany oraz problemy związane z odwodnieniem wykopów fundamentowych pod budowę elektrowni oraz jazu.

– Poniżej poziomu terenu były dwie warstwy wodonośne, które trzeba było w jakiejś mierze ujarzmić. Najwięcej kłopotu było z drugą warstwą wodonośną, w której woda była pod ciśnieniem. Wykonano cały szereg studni, które pracowały na zasadach samo wypływu. W ten sposób zdjęto ciśnienie co ochroniło przed niebezpieczeństwem przebicia hydraulicznego. – wspomina pan Zenon.

Obiekty Stopnia Wodnego w Dębem posadowione w jego osi to: zapora czołowa (dł. 240 m, największa wysokość 14 m), po której w tej chwili przebiega droga wojewódzka, jaz o konstrukcji dokowej (5 doków prześię, światło jazu wynosi 100 m), przepławka dla ryb, elektrownia wodna (moc 20 MW, 4 turbiny) oraz zapory boczne (ponad 55 km).

– Przyszają, że w odniesieniu do obiektów wybudowanych 50 lat temu przepławka dla ryb jest czymś

rzadkim. Wzbudziła ona nawet zainteresowanie wśród chińskich specjalistów od budownictwa hydrotechnicznego, zwiedzających niedawno nasz obiekt. – relacjonuje nasz rozmówca.

Pojemność Jeziora Zegrzyńskiego powstałego na skutek spiętrzenia wód Narwi była początkowo oceniana na 94 mln metrów sześciennych. W tej chwili, na skutek osadzania się piasku, żwiru i tego, co niesie woda, pojemność zbiornika wynosi 89 mln metrów sześciennych. Należy pamiętać, że jest to zbiornik przepływowy.

– Jeżeli ktoś mówi, a w mediach często pojawiają się takie informacje, że w Dębem opuszczają wodę, bo przygotowują się do powodzi, to nie ma to nic wspólnego z rzeczywistością. Obniżanie wody związane jest ze względami eksploatacyjnymi obiektów. – wyjaśnia Zenon Chęć.

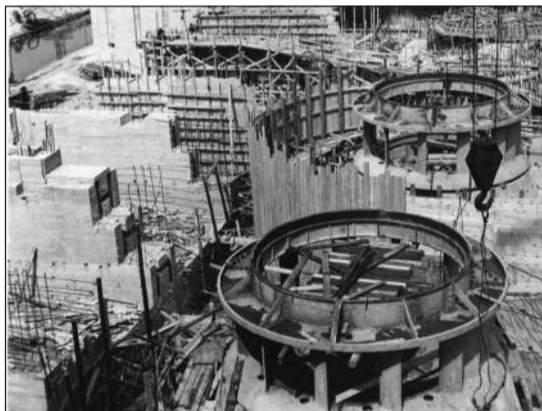
Jak to bywa z budowlą tego typu i tak sędziwą, kłopotów z nią cała masa. Ale po to Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej nadzoruje obiekt, aby rozwiązywać je jak najsprawniej.

– Przed nami duże wyzwania. Remonty zapór bocznych, potocznie zwanych wałami oraz likwidacja wypłyceń, pojawiających się w ujściu Bugu, które powodują bardzo duży wzrost przepływu wody. – przedstawia plany inwestycji dla zbiornika pan Zenon.

Wygląda więc na to, że choć liczy sobie już pół wieku i wymaga „liftingu”, zapora w Dębem będzie nam służyć jeszcze wiele lat. Z korzyścią dla turystów i amatorów sportów wodnych, którzy dalej będą korzystać z uroków Jeziora Zegrzyńskiego i dla mieszkańców okolic, którzy będą używać „zielonej energii”, którą wytwarza elektrownia wodna.

KATARZYNA ŚMIETANKO

Zdjęcia z budowy zapory pochodzą ze zbiorów Hydroprojektu.

Perspektywy dla jeziora

Jak wykorzystać potencjał Jeziora Zegrzyńskiego w rozwoju regionu? Na takie i podobne pytania próbowali odpowiedzieć uczestnicy konferencji, która odbyła się 15 listopada w Zegrzu.

W konferencji wzięło udział sto kilkadziesiąt osób, w tym przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców z terenu objętego działaniem Lokalnej Grupy Rybackiej, czyli z gmin powiatu legionowskiego, gmin Dąbrówka, Somianka i Radzymin. Wśród prelegentów znaleźli się Radosław Rybicki – dyrektor departamentu rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego (UMWM), Izabela Stelmańska – zastępca dyrektora departamentu kultury, promocji i turystyki UMWM, Edward Trojanowski – prezes zarządu LGR, Jan Błoński – prezes Mazowieckiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, wójtowie i burmistrzowie gmin zrzeszonych w LGR, przedstawiciele Wojewody Mazowieckiego i posła Dariusza Rosatiego oraz gospodarz spotkania – starosta legionowski Jan Grabiec.

Bezpieczne jezioro

Jak wyróżnić się spośród tylu samorządów i dlaczego turyści mieliby przyjechać właśnie tutaj? Odpowiedzią na to pytanie jest Jezioro Zegrzyńskie, które jest kluczowym czynnikiem rozwoju turystyki w naszym regionie. O tym, jak wykorzystać środki zewnętrzne na rozwój lokalnych inicjatyw i jakie są nowe perspektywy finansowania w latach 2014 – 2020, opowiedział zebrany Radosław Rybicki. Uczestnicy konferencji otrzymali informacje o działaniach Urzędu Marszałkowskiego, nakierowanych na promocję turystyczną Mazowsza. Dowiedzieli się również o tym, jak ważne dla wizerunku regionu jest sprawne działanie i informowanie mieszkańców i turystów w sytuacjach kryzysowych, i jak w obliczu takich sytuacji budować pozytywną markę regionu. „Bezpieczeństwo nie jest wszystkim, ale bez bezpieczeństwa wszystko jest niczym”, – mówi Ivetta Biały, rzecznik wojewody mazowieckiego. Prezes MROT mówił o działaniach, jakie podejmują mazowieckie organizacje pozarządowe i podmioty związane z branżą turystyczną na rzecz rozwoju turystyki oraz o współdziałaniu z samorządami lokalnymi w zakresie tworzenia systemów informacji turystycznej. Zachęcił również zebranych do wspólnego, turystycznego oznaczania Mazowsza. „Mazowsze ma masę atrakcji turystycznych, a moim ciętym marzeniem jest to, żebyśmy zaczęli od tego regionu...” – powiedział Jan Błoński. Edward Trojanowski, prezes Lokalnej Grupy Rybackiej Zalewu Zegrzyńskiego dał pomysły na odnowę wsi z wykorzystaniem tradycji historycznej i kultury obszaru takie, jak wioski tematyczne czy tworzenie programów wypoczynku. Wiceprezes Związku Gmin Zalewu Zegrzyńskiego, Sylwester Sokolnicki opowiedział

zebranych o działaniach tej organizacji w zakresie rozwoju turystyki i rekreacji wokół Jeziora Zegrzyńskiego, jak np. rajdy rowerowe czy reaktywacja rejsów z warszawskiego Podzamcza do Serocka. Niezwykle ciekawa okazała się również prezentacja jednego z gospodarstw agroturystycznych z naszego terenu. Zebrani mogli się dowiedzieć, jak w praktyce wyglądało przygotowanie i prace nad stworzeniem tego miejsca oraz jak wygląda jego codzienne funkcjonowanie.

Samorzady chcą turystów

Starosta legionowski opowiedział o inicjatywach, jakie samorząd powiatu legionowskiego podejmuje, by wspierać lokalny rozwój tej gałęzi gospodarki, czyli o projektach infrastrukturalnych, tworzeniu atrakcji turystycznych i promocji regionu oraz o dbałości o czystość środowiska naturalnego i wód Jeziora Zegrzyńskiego. O działaniach nakierowanych na rozwój turystyki na terenie swoich gmin mówili również wójtowie Wieliszewa, Nieporętu, Dąbrówki, Somianki, burmistrzowie Serocka i Radzymińska oraz sekretarz gminy Jabłonna.

Wnioski, jakie płyną ze spotkania są jednoznaczne. Jezioro Zegrzyńskie sprawia, że tereny położone wokół niego mają ogromny potencjał do rozwoju turystyki, szczególnie jeśli chodzi o gości weekendowych. Warto więc w nią inwestować, traktując ją jako jeden z ważnych kierunków rozwoju regionu. Istotne, by wykorzystać w tych działaniach wszelkie możliwości pozyskania zewnętrznego wsparcia realizowanych projektów i korzystać z doświadczeń innych. A współpraca lokalnych samorządów z przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami pozwoli uzyskać efekt synergii, dzięki połączeniu wysiłków całej społeczności regionu.

50 lat minęło

Zorganizowana przez Powiat Legionowski z okazji 50. jubileuszu powstania zbiornika konferencja nosiła tytuł „Wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru Jeziora Zegrzyńskiego i perspektywa rozwoju”. Wydarzenie było jednym z elementów projektu „Organizacja działań turystyczno-kulturalno-ekologicznych związanych z 50-leciem Jeziora Zegrzyńskiego”, który legionowskie starostwo realizuje od sierpnia br. Projekt jest dofinansowany z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” w ramach środka 4.1. Rozwój obszarów zależnych od rybactwa z wyłączeniem realizacji operacji polegających na funkcjonowaniu lokalnej grupy rybackiej (LGR) oraz nabywaniu umiejętności i aktywizacji lokalnej społeczności.

MONIKA KOSEWSKA

Uroki Jeziora Zegrzyńskiego

Przez cały listopad do legionowskiego starostwa wpływały zdjęcia pokazujące uroki Jeziora Zegrzyńskiego podczas wszystkich czterech pór roku. Komisja konkursowa wybrała już zwycięzców, których nazwiska dziś prezentujemy.

Na konkurs, organizowany w ramach projektu pt. „Organizacja działań turystyczno-kulturalno-ekologicznych związanych z 50-leciem Jeziora Zegrzyńskiego”, nadesłano łącznie 244 fotografie. Zdjęcia przesłane przez fotografów amatorów prezentowały nie tylko samą tafłę Jeziora Zegrzyńskiego, ale także tętniące na niej życie oraz faunę i florę tego miejsca. Uroki jeziora zostały uchwycone podczas wszystkich czterech pór roku, jako że takie właśnie były kategorie konkursowe.

Po burzliwych naradach jury wybrało zwycięzców w każdej z czterech kategorii. Nazwiska zwycięzców publikujemy w ramce.

Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”

MARTA ŻMIJEWSKA

Andrzej Jagielski

Kategoria Zima:

- I miejsce: Andrzej Jagielski
- II miejsce: Krzysztof Czarniecki
- III miejsce: Czesław Wroniak

Kategoria Wiosna:

- I miejsce: Kinga Czerwińska
- II miejsce: Magdalena Tyczyńska
- III miejsce: Maria Dudewicz

Kategoria Lato:

- I miejsce: Jacek Biegajski
- II miejsce: Michał Naumczyk
- III miejsce: Radosław Lubiak

Kategoria Jesień:

- I miejsce: Paweł Kozarzewski
- II miejsce: Daniel Katkowski
- III miejsce: Jarek Sadkowski

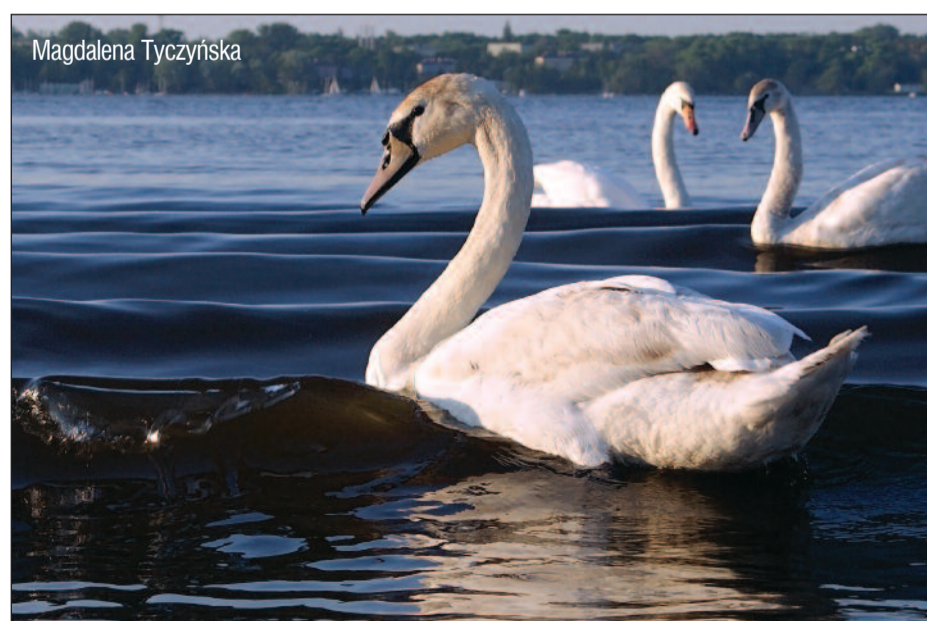
Krzysztof Czarniecki

Czesław Wroniak

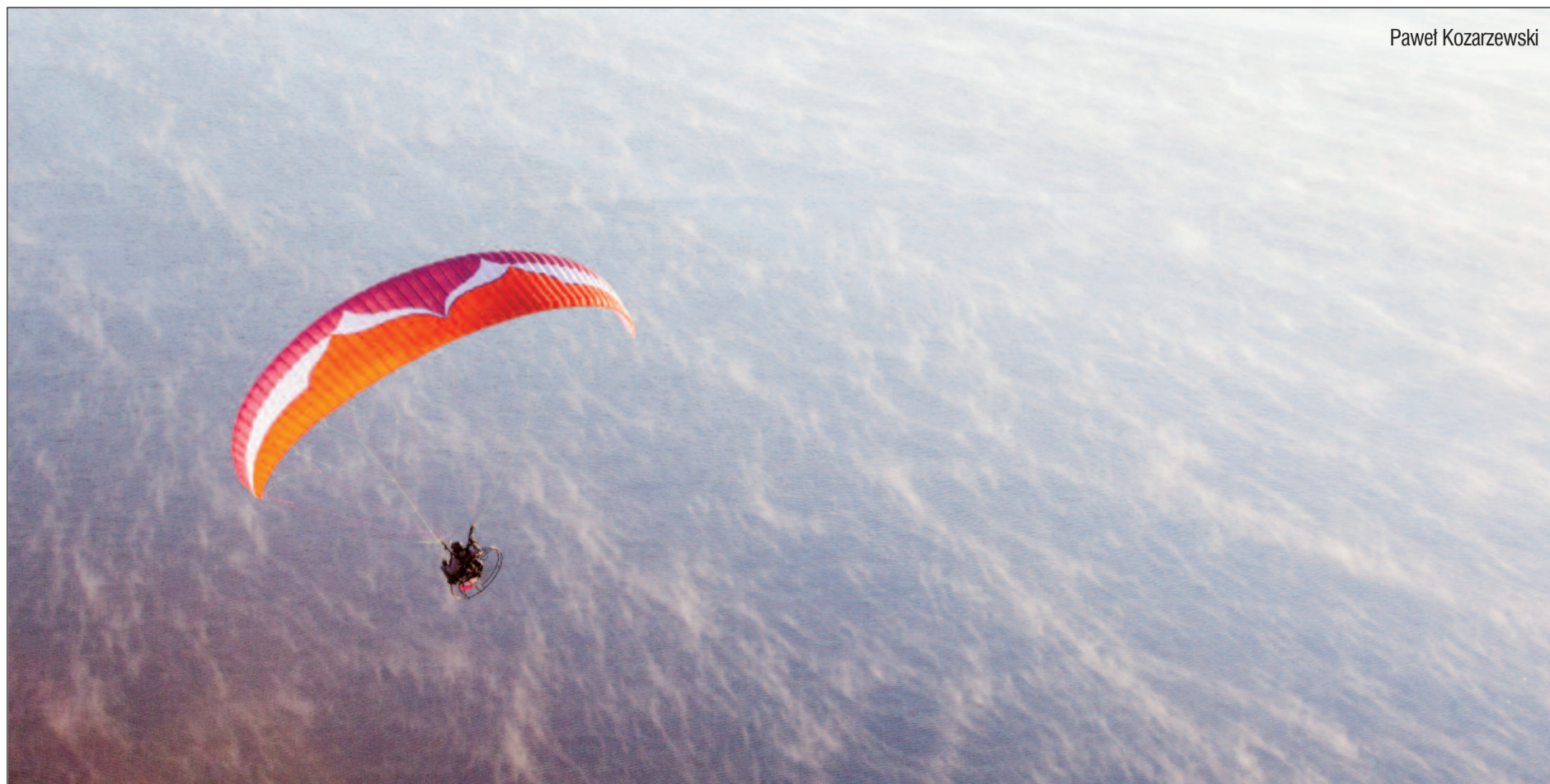

Kinga Czerwińska

Magdalena Tyczyńska

Paweł Kozarzewski

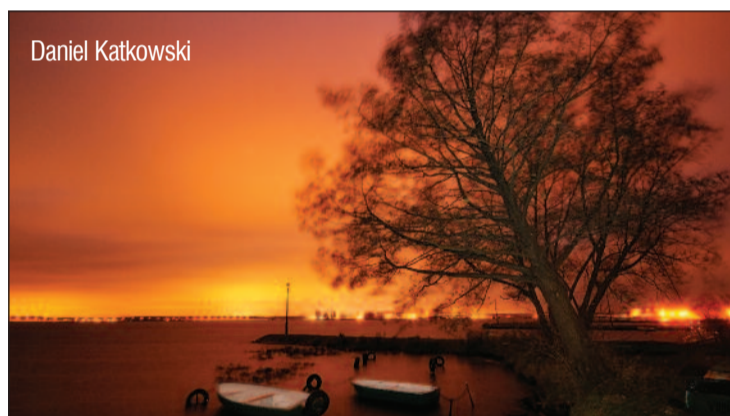
Jacek Biegajski

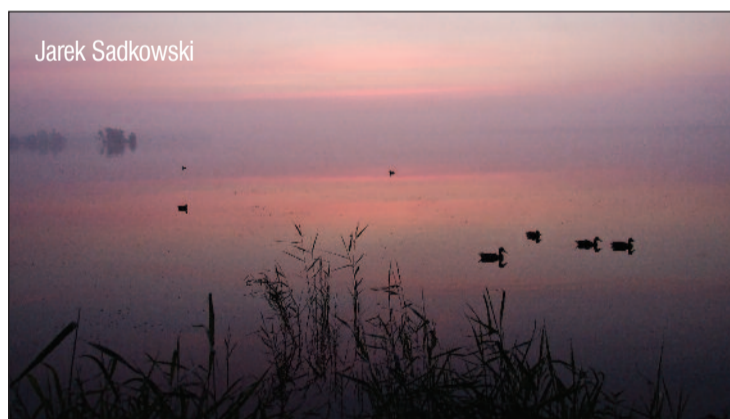
Michał Naumczyk

Daniel Katkowski

Jarek Sadkowski

Maria Dudewicz

Radosław Lubiak

Wspólnie uczymy zasad bezpieczeństwa

Już dwa lata trwa wspólny projekt Powiatu Legionowskiego i Komisarjatu Rzecznego Policji, w ramach którego dzieci i młodzież uczą się zasad bezpieczeństwa. Szczególny nacisk położony został na wypoczynek nad wodami Jeziora Zegrzyńskiego. W tym roku dołączyły do nas kolejne instytucje.

Wspólna akcja powiatu i policji rzecznej rozpoczęła się w 2011 roku od projektu pod tytułem „Bezpieczeństwo nad Jeziorem Zegrzyńskim”. W programie główną uwagę skupiono na nauce podstawowych zasad bezpieczeństwa w czasie pobytu nad wodą oraz udzielaniu pomocy doraźnej. By trudne tematy były łatwiej „strawne” dla dzieci i młodzieży, wiedzę przekazywał im sympatyczny Kapitan Wyderka – postać specjalnie dla nich wymyślona.

W trakcie realizacji programu w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych prowadzone były prelekcje na temat bezpieczeństwa w czasie korzystania z wód Jeziora Zegrzyńskiego. Podczas imprez kulturalnych i festynów

rodzinnych z okazji świąt gminnych na stoisku Powiatu Legionowskiego uczyliśmy dzieci zapamiętywania telefonów alarmowych oraz rozpoznawania znaków wodnych. Posłużyła do tego specjalnie stworzona plenerowa gra planszowa, w której uczestnicy zabawy byli pionkami. Na plażach Jeziora Zegrzyńskiego organizowaliśmy konkursy, zachęcające do stosowania zasad bezpiecznego przebywania nad wodą.

Kontynuacją akcji rozpoczętej dwa lata temu jest program „Bezpiecznie na wodzie i lądzie z Kapitanem Wyderką”. W tym roku oprócz Komisarjatu Rzecznego Policji do współpracy zaprosiliśmy Ośrodki Pomocy Społecznej z gmin powiatu legionowskiego, Legionowskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunko-

we. Program jest skierowany do dzieci i młodzieży objętych opieką Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu legionowskiego. Blisko setka dzieci i młodzieży w wieku od 4 do 15 lat uczestniczyło w zajęciach nauki pływania w czasie ferii i wakacji.

W ramach programu Powiat Legionowski wspiera również nowy projekt Legionowskiego WOPR, który wciela w szeregi Młodzieżowej Grupy Ratownictwa Wodnego dzieci w wieku 13-15 lat, szkoląc je tak, by wkrótce nowi kadeci strzegli bezpieczeństwa nad wodami Jeziora Zegrzyńskiego. Jak ważna jest znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy pokazały wydarzenia ostatnich tygodni, kiedy to 17-letnia uczennica jednej z powiatowych szkół uratowała życie

mężczyzny, który zasnął na ulicy. Jak się okazało, wcześniej przeszła przeszkolenie w tym zakresie właśnie w Legionowskim WOPR.

Codzienna praca policjantów rzecznych, ratowników Legionowskiego WOPR i innych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo osób odpoczywających nad Jeziorem Zegrzyńskim, wsparta systematyczną edukacją mieszkańców powiatu na temat zasad bezpieczeństwa, zaczyna przynosić efekty. Pokazują to m.in. statystyki utonięć z ostatnich kilku lat. Rok 2010 był rekordowy pod tym względem – wówczas na obszarze zalewu utonęło aż 6 osób. Od 2011 roku liczba ta systematycznie maleje. W bieżącym roku zanotowano dwa wypadki tego typu, co oznacza trzykrotny spadek liczby ofiar.

Ludowe porzekadło mówi o tym, że „czym skorupka za młodu nasiąknie, tym na starość trąci”. Staramy się więc wpajać zasady bezpiecznego zachowania na wodzie i lądzie dzieciom i młodzieży. Mamy nadzieję, że zarówno im, jak i ich najbliższym pozwoli to uniknąć niepotrzebnego ryzyka, prowadzącego do wypadku, utraty zdrowia czy nawet życia. Mamy również nadzieję, że wśród mieszkańców naszego powiatu wypromujemy pozytywny wizerunek służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo.

JOANNA KAJDANOWICZ

Współpraca:

Katarzyna Śmietanko – Starostwo Powiatowe w Legionowie, Komisarjat Reczny Policji III Ogniu w Nieporęcie.

Folkowo i ekologicznie

W czasie odbywającego się w Wieliszewie Festiwalu Folkowo Szantowego promowaliśmy proekologiczne zachowania wśród mieszkańców i turystów.

Słońce, ciepły piasek i lekka bryza od jeziora, a to wszystko okraszane żeglarską muzyką. Tak było przez dwa dni (24-25 sierpnia) na plaży w Wieliszewie. Tam już po raz dziewiąty odbywał się Festiwal Folkowo-Szantowy „Szanty nad Zalewem”. Drugiego dnia imprezy atrakcje dla plażowiczów i uczestników imprezy przygotował również Powiat Legionowski – patron festiwalu.

W stoisku Powiatu Legionowskiego każdy mógł znaleźć coś dla siebie i wygrać atrakcyjne nagrody. Dzieci brały udział w konkursie plastycznym pod wiodącym hasłem „Ryby z Jeziora Zegrzyńskiego”. By nie ograniczać ich twórczej inwencji pracownicy wydziału promocji legionowskiego starostwa przygotowali dla nich flamastry, kredki, plastelinę, krepinę, brokat i wszelkie ozdóbki, jakie tylko można sobie wymyślić. Każdy z młodych artystów otrzymał pamiątkowy gadżet, a na zwycięzców czekały atrakcyjne niespodzianki.

Na dzieci, poza konkursem plastycznym, czekała również plenerowa gra planszowa Kapitana Wyderki. W trakcie rozgrywki, w której dzieci zamieniły się w pionki, uczyły się zasad bezpieczeństwa nad wodą. Tu również czekała moc atrakcyjnych nagród.

Dorośli mogli sprawdzić swoją wiedzę z zakresu ekologii jak i rybołówstwa w przygotowanym specjalnie na tę okazję teście. Okazało się, że plażowicze spędzający czas w Wieliszewie byli doskonale przygotowani do takiego sprawdzianu i nikt nie odszedł z powiatowego stoiska z pustymi rękami.

Wszystkie wymienione atrakcje były częścią projektu pt. „Organizacja działań turystyczno – kulturalno – ekologicznych związanych z 50 – leciem Jeziora Zegrzyńskiego”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013” i współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego.

MZ/KŚ

Poty i wypożyczalnie sprzętu

TKKF Wodnik
Nieporęt, ul. Zegrzyńska 10
22 774 87 60
tkkfwodnik.pl

Water Club
Nieporęt, Dzika Plaża
609 444 779
water-club.pl

Ośrodek Sportów Wodnych AZS
Zegrze
Zegrze Południowe,
ul. Warszawska 45
22 782 20 35
azs.waw.pl

YKP Warszawa Port Jadwisin
Serock, ul. Księcia Radziwiłła 2
519 190 545
ykpwarszawa.pl

Ośrodek Szkoleniowy Wojskowej
Akademii Technicznej
Zegrze, ul. Groszkowskiego 2
22 688 34 33
wat.edu.pl

Wojskowy Klub Sportowy Zegrze
Zegrze, ul. Groszkowskiego 8
22 688 34 35
wkszegrze.com.pl

Hotel Warszawianka
Wellness & Spa****
Serock, Jachranka 17
22 768 90 00
warszawianka.pl

Klub Miła Zegrzynek
Serock,
ul. Jerzego Szaniawskiego 56
22 782 73 02
klubmila.pl

Centrum Konferencyjno-Rekreacyjne
Promenada
Białobrzegi, ul. Spacerowa 35
22 768 04 25
promenadacountry

Eventboats Wierzbica
Wierzbica, Port PZW Wierzbica 10a
608 366 108
eventboats.pl

Lsurf Szkoła Windsurfingu
Nieporęt, ul. Wojska Polskiego 3
511 282 829
lsurf.pl

Mały Hel
Zegrze, ul. Warszawska 31A
516 026 228
malyhel.pl

Mobilna wypożyczalnia kajaków
Wieliszew, Topolina 18
22 793 53 53

Ośrodek Szkoleniowo-
Wypoczynkowy Allianz
Białobrzegi, ul. Główna 1
22 767 55 00
allianz-rynia.pl

Windsor Palace Hotel & Conference
Center
Serock, Jachranka 75, 22 782 87 87
windsor.hotelekorona.pl

Centrum Szkoleniowe
„Lipowy Przylądek”
Łacha, ul. Mazowiecka 35
22 782 72 64
lipowy-przyladek.pl

CSK
Serock, Jachranka 73
22 768 79 00
csk-jachranka.pl

Hotel 500
Zegrze Południowe,
ul. Warszawska 31a
22 774 66 66
hotel500.com.pl

Hotel Marina Diana ***
Białobrzegi, ul. Wczasowa 24
22 768 01 41
marinadiana.pl

Pałac Zegrzyński
Zegrze, ul. Groszkowskiego 3
22 793 12 75
palac-zegrzynski.pl

Fot. CK Warszawianka

Rewita WDW Rynia
Białobrzegi, ul. Wczasowa 59
22 768 01 66
rewita.pl/wdw-rynia

Wędkarstwo

Łowisko Specjalne „Okon”
Janówek, ul. Nowodworska
606 686 682
okon.com.pl

Hotel Narvil Conference & Spa****
Serock, ul. Miłosza 14A
22 566 10 00
hotelnarvil.pl

Aquapark Fala
Stanisławów Pierwszy,
ul. Koncertowa 4
22 772 00 89
osir.nieporęt.pl

La Perle Spa
Jabłonna, Przylesia 32
22 732 00 36

Hippika

Ostoja pod Lasem
Stanisławów Pierwszy,
ul. Słoneczna 8
510 469 498

Stajnia nad Łąkami
Gąsiorowo, ul. Tuńska 62A
886 642 160

Stajnia na Kępie
Jabłonna, Skierdy
501 080 085
stajnianakepie.pl

Wierzbowy Gaj
Mokre, ul. 15 sierpnia 13
665 080 147

Ośrodek Jeździecki „Andiablo”
Nowy Janków 8A
600 671 837

Stunt Horse
Olszewnica Nowa 1
609 382 798

Stajnia Dragon
Radzymin,
ul. Wróblewskiego 22
691 206 800

Stadnina Ławra
Łajski, ul. Nowodworska 136
606 518 873
lawra.pl

Żegluga pasażerka

Żegluga Mazowiecka
Serock, ul. Retmańska 47
601 221 313
zeglugamazowiecka.pl

Laguna. Rejsy dla Ciebie
Stanisławów Drugi, ul. Wolska 82
604 263 143
rejsydlaciebie.pl

Inne sposoby rekreacji

Park Linowy Radocha
Nieporęt, ul. Wojska Polskiego 3
603 580 973
park-radocha.pl

Folwark Klepisko (mini zoo, karuzela
wenecka, małe wesołe miasteczko)
Nieporęt, ul. Zegrzyńska 10A
22 772 44 04

Rekreacja i wypoczynek wokół Jeziora Zegrzyńskiego

Łowisko Specjalne w Wierzbicy
Wierzbica 10
22 782 74 85

Stanica Wędkarska
Koło PZW nr 6
Serock, ul. Retmańska 75
22 782 76 13
pzwkołowola.pl

Stanica Wędkarska
Koło PZW nr 13
Zegrze Południowe,
ul. Rybaki 11A
22 782 25 62
pzw13.pl

Łowisko Wędkarskie w Arciechowie
Radzymin, Arciechów 1
792 219 139

Basen

Hotel Warszawianka
Wellness & Spa****
Serock, Jachranka 77
22 768 90 00
warszawianka.pl

Fitness / Spa

Hotel Warszawianka
Wellness & Spa****
Serock, Jachranka 77
22 768 90 00
warszawianka.pl

Hotel Narvil Conference & Spa****
Serock, ul. Miłosza 14A
22 566 10 00
hotelnarvil.pl

Perła Wellness
Michałów Reginów, ul. Nowodworska 20
22 772 27 77
perlasport.pl

Rewita WDW Rynia
Białobrzegi, ul. Wczasowa 59
22 768 01 66
rewita.pl/wdw-rynia

Windsor Palace Hotel & Conference
Center
Serock, Jachranka 75
22 782 87 87
windsor.hotelekorona.pl

Fot. Fort Robson

Jeziro na sportowo – gdy ciepło

Latem bieli się żaglami, zimą barwi latawcami – Jezioro Zegrzyńskie to raj dla pasjonatów wszelkiego rodzaju sportów wodnych.

Fot. Andrzej Jagielski

Fot. Kinga Czerwińska

Fot. wakeart.pl

Fot. wakeart.pl

Lasers, Omega, Sigma lub Antila – tego typu jachty czekają w portach położonych nad Jeziorem Zegrzyńskim. Specjalnie dla osób, które nie posiadają uprawnień żeglarskich ośrodki oferują czarter jachtów i łodzi ze sternikiem. Dzięki takiemu rozwiązaniu każdy może podziwiać z tafli Jeziora Zegrzyńskiego występujące tu rezerваты. Krywają one bowiem wiele unikatowych w skali kraju i Europy gatunków roślin i zwierząt.

Indywidualistom proponujemy windsurfing. Dzięki piaszczystym wejściom do wód Jeziora Zegrzyńskiego, oraz nieosłoniętym brzegom tzw. „patelni” są tu idealne warunki do uprawiania tego sportu. Upojenie prędkością, walką ze sobą i żywiołem, jednocześnie poczucie wolności i swobody to wszystko sprawia, że gdy już raz spróbuje się windsurfingu, zachacie się w nim bez pamięci.

Na miłośników większej dawki adrenaliny w parku Wake Art w Krubinie czeka tor, na którym można spróbować swoich sił w wakeboardingu. Ta forma sportu wodnego to nic innego jak rozwinięte narciarstwo wodne. Jedyna różnica jest taka, iż zamiast dwóch nart mamy jedną dużą. Dzięki jednej desce, możliwe jest tworzenie ciekawych ewolucji zarówno na samej wodzie jak i podczas skoków, samo pływanie jest jednak łatwiejsze do opanowania.

Gdy więc nadejdą ciepłe dni – zapraszamy nad Jezioro Zegrzyńskie.

KATARZYNA ŚMIETANKO

Fot. wakeart.pl

Fot. wakeart.pl

Fot. Daria Grabowska

Fot. lsurf.pl

Fot. lsurf.pl

Jezioro na sportowo – gdy zimno

Ci, którzy myślą że życie nad Jeziorem Zegrzyńskim zamiera wraz z nadejściem pierwszych jesiennych dni są zdecydowanie w błędzie. Wielu z nas z utęsknieniem czeka na nadejście mrozów i śniegów, aby czym prędzej wyciągnąć na jezioro sprzęt zimowy. Możliwości jest wiele, amatorów zimowych zabaw jeszcze więcej.

Jeśli jezioro pokrywa lód, możemy pojeździć na iceboardzie lub „polatać” na bojerze.

Iceboard to deska na płozach, do której mocujemy żagiel windsurfiingowy. Stajemy na tej konstrukcji tak, jak na desce windsurfiingowej i poruszamy się dzięki żaglowi napędzanemu przez wiatr. Co ciekawe taką konstrukcję możemy zbudować samemu korzystając z instrukcji dostępnych w Internecie.

Żeglarze pewnie będą woleli wybrać się na bojer. To inaczej sportowy jacht na trzech płozach, z dużym żaglem, poruszający się po lodzie. Bojery są bardzo delikatne i szybko mogą rozwinąć dużą prędkość (nawet przy bardzo lekkim wietrze), więc konieczne jest szkolenie pod okiem instruktora.

Jeżeli rano wyjrzymy za okno i zobaczymy grubą warstwę świeżego śniegu, nie będzie to idealny dzień na iceboard czy bojer. Nasz „pojazd”

będzie zakopywał się w śniegu i ciężko będzie się nim poruszać. Właśnie wtedy panują idealne warunki na snowkite

Jest to zimowa odmiana kiteboardingu, tzn. że zakładamy snowboard, rzadziej narty i poruszamy się z pomocą kilkumetrowego latawca, latającego nawet 20 m nad ziemią. Dużo wygodniej i bezpieczniej jest jeździć po śniegu niż po lodzie, gdyż łatwiej zachować równowagę i upadki są o wiele mniej bolesne.

Snowkiterzy najczęściej zbierają się w okolicach dzikiej plaży w Nieporęcie i zdarza się, że przy dobrych warunkach możemy zobaczyć na Jeziorze nawet 30 kolorowych latawców.

Czy zima czy lato wody Jeziora Zegrzyńskiego czekają na pasjonatów wszelkiego rodzaju sportów wodnych. Gwarantujemy, że po spróbowaniu swoich sił w jednej z opisanych wyżej dyscyplin stanie się ona nieodzownym elementem życia. **KS**

Fot. Artur Mostowski

Fot. Andrzej Nowak

Fot. Artur Mostowski

Fot. Andrzej Jagielski

Fot. Artur Mostowski

Kurier

Kurier. Informator Powiatu Legionowskiego. Adres: 05-119 Legionowo, ul. gen. Wł. Sikorskiego 11, tel. 22 7640 505, e-mail: promocja@powiat-legionowski.pl, Redakcja: Joanna Kajdanowicz, Mirosław Pachulski (redaktor naczelny), współpraca: Wydział Promocji i Rozwoju Społecznego Starostwa Powiatowego w Legionowie. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam. Zastrzegamy sobie prawo skracania i redagowania tekstów. Nie zwracamy materiałów niezamówionych. Druk. Polskapresse Sp. z o.o., tel 22 483 99 15. Skład: Adam Dziewicki. Wydawca: Starostwo Powiatowe w Legionowie
Wydanie Specjalne finansowane ze środków Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” w ramach projektu „Organizacja działań turystyczno-kulturalno-ekologicznych związanych z 50-leciem Jeziora Zegrzyńskiego”.

